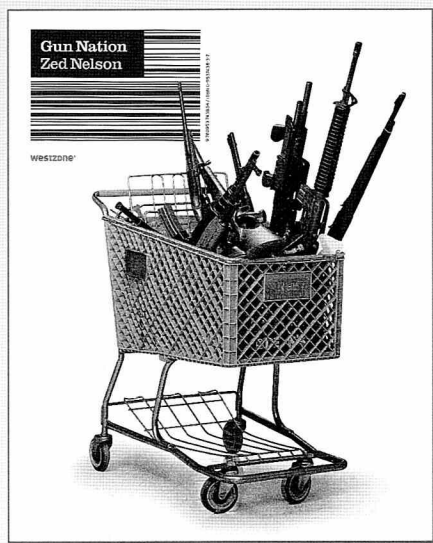

Gun Crazy, Gun Nation?

Af Benny Lihme

Anmeldelse:

Zed Nelson: **Gun Nation.**
 Westzone Publishing Ltd.
 £ 30,00.
 Udstilling set i Kulturhuset,
 Stockholm, november 2001.

Jeg har krydset engelske Zed Nelson's fotojournalistiske udstilling om amerikanerne og deres våben et par gange. Første gang da den startede sin kosmopolitiske vandring på the Newseum i New York. En tilfældighed gør at jeg først får set udstillingen i det gigantiske Kulturhuset på Sergels Torg i Stockholm.

De besøgende lokkes indenfor via en plakat med et af udstillingens eksemplariske fotografier: en hvid amerikansk far i en "Young Country" t-shirt står med sit lille barn på højre arm og en kæmpegeob i venstre hånd pegende mod barnet. Ikke truende, men beskyttende. Som billedet lakonisk er teksten indenfor i udstillingsrummet: "Mike. Father and gun owner. "It's my constitutional right to own a gun and protect my family." Hvilket er udstillingens grundtema, den normale amerikanske civilbefolknings grundlovssikrede ret til at besidde våben. Ikke for at angribe, men for at beskytte (friheden). Der er billeder af våben i indkøbs-

vogne, våben i specialbutikker, våben på rejsende markeder, Tupperware-agtige våbensammenkomster i hjemmene hos de hjemmegående husmødre osv. Og det er helt familiært og harmløst og børnene er selvfølgelig også med i billedet/på billederne. Mens den amerikanske middelklasse er oprørt over den megen medie vold og hvad den gør ved deres børn, socialiserer den samtidig børnene til den reelt eksisterende våbenkultur.

Zed Nelson har en baggrund som krigsfotograf, og han indleder dramatisk sin bog/udstillingskataloget med en beskrivelse fra en Toyota han befandt sig i for nogle år siden i Kabul og som blev gennemhullet af 18 kugler (hvilket gik ud over to andre i bilen). Hans motiv for at gå ind i den amerikanske våbenverden - 40% af de amerikanske husholdninger anføres at besidde mindst ét våben - anføres at være den skotske Dunblane massakre, hvor en vanvittig person skød og dræbte 16 skolebørn med et legalt erhvervet og registreret skydevåben.

Hele det fotojournalistiske projekt, omend risikoen for at bidrage til våbenfetichismen eksisterer, er et anti-våben projekt. Mange af de portrætterede stolte våbenbærende amerikanere er i deres selvfrestilling latterlige vedhæng til deres våben, uanset de i selvpfattelsen er stolte patrioter og gode beskyttende forældre. En "læsning" som selvfølgelig er betinget af den seendes kontaktlinser. Om noget er spørgsmålet om civil våbenbesiddelse i USA sort-hvidt: dem der er imod er imod, og dem der er for vil fortsætte med at være for. Uanset

hvor mange afskyelige og skrækpropaganda-agtige billeder Nelson medtager, ved siden af de rene poseringer, så er de våbentruende næppe til at overbevise. Billeder fra skadestuer, hvor operationspersonalet glider rundt i søer af blod fra skudofre, en mand med benprotese fordi han har pløkket sit eget ben af under rengøring af våbnet, ja, end ikke den store nationaltragedie ved Columbine High School, hvor to skoleelever dræbte 13 af deres skolekammerater og efterfølgende begik selvmord, synes at rokke ved våbentilhængernes henvisning til det enkle argument, at ikke våben, men mennesker dræber mennesker.

Zed Nelson's projekt er bemærkelsesværdigt som et samlet og slagkraftigt koncept betragtet, mere end der er tale om væsentlige enkeltvise fotografiske bidrag. Det er hans helhed der gør indtryk, mere end det er enkeltvise fotografiske mesterværker. Stærkest står den mindst sensationelle og afdæmpede samling i bogen, billederne af de sørgende gymnasielever, søskende og pårørende på højen over Columbine High School i Littleton, Colorado. Mens trækorsene over de 13 ofre fremstår utvetydige, forvirres de sørgendes begreber over det kors som er rejst med Dylan Klebold's navn på. Dylan var den ene af de to "teenage killers", og mange havde svært ved at se ham som også værende blandt ofrene.

Et af Zed Nelson's polariserende dobbelttopslag følger sig ind i Columbine-tragedien. På det ene opslag ser vi Tom Mauser, fader til en af de dræbte, holde en protesttale i Denver vendt imod National Rifle Association's årsmøde dér, geografisk og tidsmæssigt tæt på Littleton og Columbine-massakren. Skuespilleren Charlton Heston, præsident for NRA, kan kun nok engang svare organisationens kritikere og deres krav om politiske indgreb overfor det liberale våbenmarked ved at henvise til den amerikanske konstitutions "second amendment". Kun 10 dage

efter Columbine, har NRA ikke noget at skamme sig over her i Columbine's hjemstat. En af deres mest udbredte streamere har det stående svar til de 8.000 oprørte demonstranter udenfor the Adam's Mark Hotel, hvor våbenlobbyen trykker den af, at "Guns Don't Kill People. People Kill People."

Hvilket så eksempelvis rejser det spørgsmål, hvorfor "people" synes at være nogle andre, bare fordi man går over grænsen til Canada?

I bogen "Nobody Left To Hate. Teaching Compassion After Columbine" skriver socialpsykologen Elliot Aronson, at der dræbes dobbelt så mange på USA-siden af grænsen til Canada. På mange måder er "tvillingebyerne" Seattle i Washington og Vancouver i British Columbia sammenlignelige (klima, befolkningsmæssigt, økonomisk mv.) Også hvad angår kriminalitet, indbefattet vold, er byerne sammenlignelige, der begås nogenlunde lige meget kriminalitet i de to byer. Der,

hvor grænsen for alvor skiller Amerika fra Canada, er når spørgsmålet kommer til drab. Her er drabsraten mere end dobbelt så høj i Seattle, som, og det er det Aronson vil diskutere, også har en langt mere liberal våbenlov end Vancouver. Så måske NRA vil forklare, hvorfor "people" kan være så forskellige bare på grund af en arbitrær grænse trukket på tværs i landskabet.

Også indenfor selvmordsforskningen, har "tvillingebyerne" Seattle og Vancouver påkaldt sig interesse pga deres demografiske ligheder. The Economist (Dec. 8. 2001) refererer således en ny selvmordsundersøgelse, som påviser at selvmordsraten blandt 15-24 årige er 40% højere i Seattle end tilfældet er hos den canadiske "tvilling". Forskernes forklaring er ifølge The Economist den større amerikanske våbentilgængelighed. Unge amerikanske selvmordere har en tilbøjelighed til at skyde sig selv. Og da undersøgelsen viser, at én ud af fem unge beslutter sig impulsivt for selvmord, *without warning*, bliver konklusionen at "guns matter".

Jo mindre dødelig et potentielt selvmordsredskab er jo mindre for hånden, jo færre selvmord.